

Nr 112.

Av herr **Petersson** i Gäddvik, *om viss ändring i kungörelsen angående statsbidrag till allmänna vägars byggande m.m.*

I Kungl. Maj:ts kungörelse den 31 maj angående statsbidrag till allmänna vägars byggande m. m. säges i § 3 mom. 3 bl. a.

''Är fråga om anläggning av landsväg eller vanlig bygdeväg, må statsbidrag, då så av allmänna samfärdselhänsyn befinnes önskligt, efter Kungl. Maj:ts prövning utgå å verkliga kostnaden för lösen av mark, vars förvärvande skulle ställa sig i särskilt hög grad betungande, såsom åker, trädgård eller tomtmark.

Då fråga är om omläggning eller förbättring av landsväg, vanlig bygdeväg eller enkel bygdeväg, må bidrag med enahanda andel som till företaget i övrigt utgå å verkliga kostnaden för lösen av mark, som erfordras för arbetets genomförande, så ock lösen av byggnad, som befinnes hinderlig för vägens breddning eller omläggning eller vars undanskaffande kan vara angeläget för tillgodoseendet av trafiksäkerheten, allt i den mån kostnaden med hänsyn till omständigheterna prövas skälig. Finner länsstyrelsen kostnaden icke vara skälig, har länsstyrelsen att, där ändring icke ernås på dess föranstaltande, underställa frågan Kungl. Maj:ts prövning.''

Kungl. Maj:t har sålunda beträffande statsbidrag till marklösen föreskrivit då fråga är om *omläggning eller förbättring* av landsväg, vanlig bygdeväg eller enkel bygdeväg att bidrag obligatoriskt skall utgå med enahanda andel som till företaget i övrigt å verkliga kostnaden för lösen av mark, som erfordras för arbetets genomförande, så ock för lösen av byggnad etc. Ävensom förutsatt att länsstyrelsen enligt dessa grunder äger utbetala statsbidraget ur till dess förfogande ställd andel av anslagsmedel till vägbyggnader.

Då fråga är om *anläggning* av landsväg eller vanlig bygdeväg må statsbidrag, då så av allmänna samfärdselhänsyn befinnes särskilt önskligt, efter Kungl. Maj:ts prövning allenast utgå å verkliga kostnaden för lösen av mark, vars förvärvande skulle ställa sig i särskilt hög grad betungande, såsom åker, trädgård eller tomtmark.

1934 års väglag förutsätter dock att för upplåtelse av mark till allmän väg, så ock för annat intrång, som orsakas av vägens byggande eller begagnande, fastighetens ägare skall vara berättigad till ersättning för all för dylikt ändamål upplåten mark, där ej avtalats eller uppenbarligen förutsatts, att ersättning ej skall utgå. (Lag om vägrätt den 16 maj 1934 § 3.)

Väghållningsdistrikt ansvarar för att för företaget erforderlig mark står till förfogande. Skyldighet att ersätta kostnaden tillhörande marklösen för allmän väg — med angivet undantag — berättigar enligt lagens ordalydelse

dock icke vägdistrikt att därför åtnjuta statsbidrag därest företaget avser nybyggnad av väg, vilket däremot är fallet beträffande vägföretag avseende grundförbättring och omläggning. I övrigt gälla för vägs nybyggnad eller ombyggnad överhuvud samma villkor beträffande statsbidrags utfående.

Såväl olikheten i villkoren för utbekommandet av statsbidrag till här nämnda företag som olikheten i förfarandet vid dylikt anslags sökande vållar besvärigheter och medför orättvis fördelning av statsbidragen de olika vägdistrikten emellan. En vägstyrelse har i varje fall svårt att förstå varför statsbidrag skall utgå till ett vägomläggningsföretag men icke till ett närliggande nybyggnadsföretag, ehuru förhållandena för bägge företagen äro helt ensartade, nämligen samma byggnadssätt, samma redovisningssystem ävensom likvärdig mark vid inlösen.

Det riktigaste torde vara att företagen göras likaberättigade även beträffande villkoren för statsbidrag till marklösen, vars kostnader liksom kostnaderna i övrigt inberäknades i kostnadsförslaget vid planens uppgörande. Därigenom skulle vägstyrelserna och de anslagsbeviljande myndigheterna bättre kunna överblicka medelstillgång i förhållande till medelsbehovet för planerade vägbyggnadsföretag, varförutom vägdistrikt med ett flertal nybyggnadsföretag ingående i flerårsplan bleve rättvisare ställt i förhållande till vägdistrikt med enbart eller i huvudsak i dylik plan ingående vägomläggningsföretag. I det förra fallet kan det röra sig om för den allmänna samfärdseln lika betydelsefulla vägar, t. ex. förbindandet av tvenne centralorter med genare vägförbindelse, som i det senare, där exempelvis enskild utfartsväg tidigare av vägdistriktet övertagits till allmänt underhåll men som numera för tillgodoseendet av erforderlig trafiksäkerhet för motorfordon tarvar ombyggnad och grundförbättring, ehuru efter densamma endast lokalbetonad och obetydlig trafik framgår.

På grund av det anförda tillåter jag mig därför föreslå,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådan ändring i Kungl. Maj:ts kungörelse den 31 maj 1931 (Svensk författningssamling 207/1934) angående statsbidrag till allmänna vägars byggande m. m., att statsbidrag för lösen av mark till nybyggnad av landsväg, vanlig bygdeväg och enkel bygdeväg måtte få utgå efter enahanda grunder som för omläggning och grundförbättring av nämnda allmänna vägar.

Stockholm den 22 januari 1941.

Emil Petersson,
Gäddvik.